

Woensdag 5 juli 2023

Risico's gasmarkten lonken in de verte

De onrust in Rusland heeft vooralsnog niet geleid tot serieuze gevolgen voor de Russische gas- en olieproductie. Toch toont het mogelijk toekomstige problemen aan. Een zorgelijke situatie voor één van 's werelds grootste gas- en olieproducenten. Na twee maanden zullen de Noorse gasexporten richting Europa weer aantrekken nu herstel- en onderhoudswerkzaamheden langzaam richting het einde lopen. Het vullen van de gasvoorraden in Europa en Nederland loopt voorspoedig. Toch zijn er nog wel degelijk risico's die de gasprijs de komende winter(s) sterk kunnen beïnvloeden. In deze Marktupdate duiden we deze risico's. Tot slot kijken we naar het tweede Europese gas-inkoopprogramma en de gevolgen van het verlengen van de vrijwillige olieproductieverlaging door Saoedi-Arabië.

Instabiel Rusland speelt achtergrondrol op de gasmarkt... voor nu

In het weekend van 24 en 25 juni werd de wereld opgeschud door de onverwachte opstand van het Wagner leger onder leiding van eigenaar Prigozjin. Met name op die zaterdag, toen Wagner troepen op weg bleken naar Moskou, wachtte de wereld in spanning af hoe de situatie zich zou ontwikkelen. Uiteindelijk bleek op de daaropvolgende zondag al dat de opstand de kop was ingedrukt, mede door bemiddeling van de president Loekasjenko van Wit-Rusland. Een potentiële machtsgreep werd zo voorkomen en het meeste leek alweer bij het oude, nog voor de beurzen weer openden op maandag.

Door de timing van het voorval van deze machtsgreep in potentie, vielen de gevolgen ervan op de energiemarkten 's maandags erop relatief mee. Zo noteerde de TTF-prijs (actieve maandcontract) intraday wel 14% hoger, maar was dit aan het eind van de dag omgezet in een daling van zo'n 1%. Zo reageerde de markt door de dag heen dus nog wat nerveus, maar tegelijkertijd was er geen échte fundamentele verandering op de markten waar te nemen. Bovendien leek de kortstondige opstand ook wel afgedaan.

Wél toonde het voorval de kwetsbaarheid van Rusland als het gaat om het nog steeds zijn van een zeer grote speler in de olie- en gasmarkten. Ondanks de sancties tegen Russische olie- en gasimporten vanuit het westen is Rusland vooralsnog goed in staat om olie en gas te exporteren, vooral richting Azië. De exporten gaan vooralsnog voor het overgrote deel door, maar de onderliggende productie staat onder druk en interne strubbelingen kan de infrastructuur en nieuwe investeringen flink schaden. Toekomstige productie staat al langer onder druk door het vertrek van buitenlandse investeerders en internationale olie- en gasbedrijven.

TTF Month ahead; bodem gezet?

Voor meer informatie over deze update, of over de andere diensten van Publieke Zaken, Energy Research & Strategy kunt u contact opnemen met:

Hans van Cleef – hans.vancleef@publiekezaken.eu / 0031- 6 30 90 33 76

Bart van der Pas – bart.vanderpas@publiekezaken.eu / 0031–6 36 52 95 51

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door Publieke Zaken Energy Research & Strategy (ERS). Het is uitsluitend bedoeld om financiële en algemene informatie te verstrekken over de energie- en financiële markten. Publieke Zaken ERS behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt u uitsluitend ter informatie verstrekt. Het is niet toegestaan dit document (geheel of gedeeltelijk) te kopiëren, te verspreiden of door te geven aan derden of het te gebruiken voor een ander doel dan hierboven vermeld. Dit document dient uitsluitend ter informatie en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch een advies met betrekking tot uw beleggingen, kostenbeheer of zakelijke activiteiten, noch een uitnodiging tot deze genoemde handelingen. De informatie en meningen in dit document zijn samengesteld of afkomstig van bronnen die betrouwbaar worden geacht, maar er wordt geen verklaring of garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de nauwkeurigheid, volledigheid of juistheid ervan. Op de informatie in dit document mag door de ontvanger niet worden vertrouwd als gezaghebbend en zij mag niet in de plaats komen van het oordeel van de ontvanger. Alle meningen, voorspellingen of ramingen in dit document vormen een oordeel van Publieke Zaken ERS op de datum van dit document, en er kan geen garantie worden gegeven dat toekomstige resultaten of gebeurtenissen in overeenstemming zullen zijn met dergelijke meningen, voorspellingen of ramingen. U dient derhalve om geen enkele reden te vertrouwen op de informatie, meningen, schattingen en veronderstellingen in dit document of op de volledigheid, nauwkeurigheid of juistheid ervan. Er wordt door of namens Publieke Zaken ERS, haar bestuurders of werknemers geen enkele garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enig verlies, direct of indirect voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op elk moment veranderen en Publieke Zaken ERS is niet verplicht de informatie in dit document na de datum ervan bij te werken. Verder kunnen er vóór deze publicatie interne en externe publicaties zijn verschenen waarin strategieën tegenstrijdig kunnen zijn, afhankelijk van de marktomstandigheden ten tijde van elke publicatie. Publieke Zaken ERS behoudt zich het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit materiaal. De verspreiding van dit document in andere rechtsgebieden kan bij wet beperkt zijn en ontvangers van dit document dienen zich op de hoogte te stellen van dergelijke beperkingen en deze na te leven. Alle rechten voorbehouden.

© Copyright 2023 Publieke Zaken ERS en gelieerde ondernemingen ("Publieke Zaken").